

Opdrachtgever:

Aelmans B.V.
T.a.v. de heer van de Venne
Luikerweg 23
6212 ET Maastricht

Datum: 9 maart 2023

Onderwerp:

Effectanalyse natuurspeelplaats camping Geuldal
(ons kenmerk: 23-1374)

Opgesteld door:

De heer M.J.M. Coenen

Geachte heer van de Venne,

Hierbij ontvangt u de effectanalyse inzake het realiseren en de ingebruikname van een natuurspeelplaats op het terrein van Camping Geuldal te Meerssen, zie figuur 1, in relatie op het aangrenzend gelegen Natura2000 gebied.

Figuur 1: Onderzoekslocatie voor beoogde natuurspeelplaats

Aanleiding

Er zijn voornemens om op het camping terrein een natuurspeelplaats aan te leggen. Omdat deze locatie nabij een Natura 2000 gebied ligt, is het noodzakelijk om de effecten inzichtelijk te krijgen van deze ingreep, ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van het natura 2000 gebied (het Geuldal).

Huidige situatie

In de huidige situatie bestaat de beoogde aanlegplek uit een ingezaaid en als zodanig beheerd grasland. Het terrein wordt in de huidige situatie gebruikt als sportveldterrein met korfbalpalen en een volleybal net.

Het terrein wordt geregeld gemaaid om het terrein speelbaar te houden. De camping bestaat uit ruim 280 kampeerplaatsen en dit familiebedrijf is hier al enkele decennia gelegen.

Foto 1: Beeld van de huidige situatie

Het grasgedeelte (lichtgroene strook aan de linkerkzijde van de korfbalpaal (achter de bruine paaltjes)), blijft grotendeels zoals het is en wordt geen onderdeel van de natuurspeelplaats.

Beoogde inrichting

In figuur 2 is de beoogde inrichting van de beoogde locatie.

In figuur 3 zijn enkele voorbeelden opgenomen van belevingsbouwwerken die binnen deze natuurspeelplaats toepasbaar kunnen zijn.

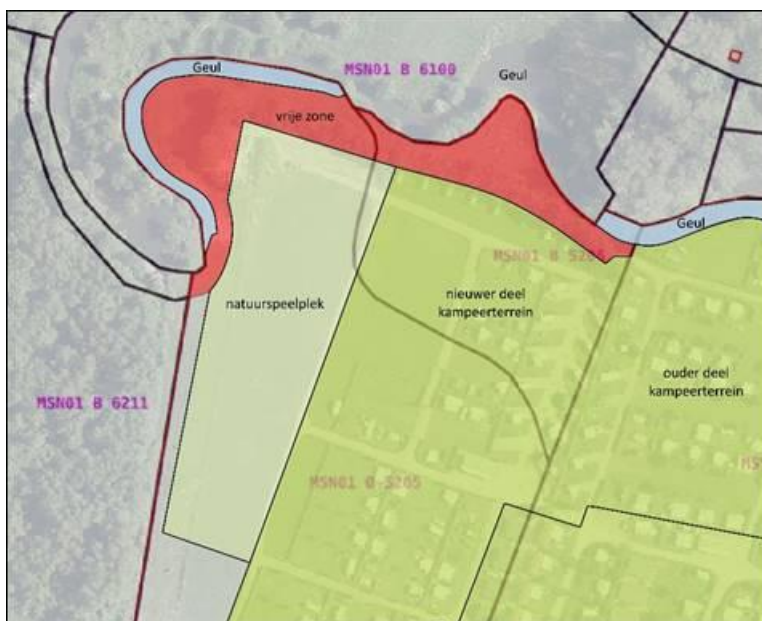

Figuur 2: Beoogde inrichting van de beoogde locatie

Figuur 3: Toepassing van speeltoestellen en natuurlijke elementen binnen de natuurspeelplaats

In figuur 4 is het beoogd oppervlakte beslag ten opzichte van de bestemmingsplan kaart opgenomen. Hierin is ook te zien de westelijk gelegen grasstrook deels behouden blijft en dat de begrenzing niet geheel loopt tot aan de grenzen van het Natura 2000 gebied.

Figuur 4: Beoogd bestemmingsplan met aanduidingen landgebruik

Natura 2000 Geuldal

Op figuur 1 is de begrenzing van het Natura 2000 gebied opgenomen.

Het Geuldal is circa 2.500 hectare groot en daarmee een van de meest omvangrijke Natura 2000 gebieden van Nederland. Het gebied kenmerkt zich door de grote hoogteverschillen, waardoor het gebied zeer gradiëntrijk is. In het beekdal bevinden zich voedselrijke en natte tot vochtige gronden, afgewisseld met hooilanden en verschillende bosgemeenschappen. De hoger gelegen en daardoor droge hellingen bestaan uit voedselarme en kalkarme delen, waarbij ook kalkgesteente aan het oppervlakte komt (en in enkele voormalige mergelwingroeven). De graslanden en bossen betreffen vaak orchideeënrijke hellingbossen, kalkgraslanden, heischrale graslanden en begroeiingen op rotsranden. In het zuidoosten komen op het plateau uitgestrekte beukenbossen voor waarvan de Veldbies-Beukenbossen (*Luzulo-Fagetum*) bijzonder zijn. Het Geuldal is belangrijk voor ingekorven en valse vleermuis, daarnaast vliegend hert, geelbuikvuurpad en spanse vlag.

In tabellen 1 en 2 zijn de habitattypen en -soorten opgenomen waarvoor het Geuldal aangewezen is.

Habitattypen

Habitattype ?	Habitatsubtype ?	Status doel ?	Oppervlakte ?	Kwaliteit ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgave ?
H3260A - Beken en rivieren met waterplanten	waterranonkels	definitief	>	>	B	8.05,W
H4030 - Droge heiden		definitief	=	=	C	8.01
H6110* - Pionierbegroeiingen op rotsbodem		definitief	>	>	A3	8.01
H6130 - Zinkweiden		definitief	>	>	A4	8.07,SB,W
H6210 - Kalkgraslanden		definitief	>	>	A2	8.01
H6230* - Heischrale graslanden		definitief	>	>	C	8.01
H6430C - Ruigten en zomen	droge bosranden	definitief	>	>	C	8.03
H6510A - Glanshaver- en vossenstaartheooilanden	glanshaver	definitief	>	>	C	
H7220* - Kalktufbronnen		definitief	=	=	B2	
H7230 - Kalkmoerassen		definitief	>	>	C	8.06,SB,W
H9110 - Veldbies-beukenbossen		definitief	>	>	A4	8.04
H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst		definitief	=	>	C	8.04
H9160B - Eiken-haagbeukenbossen	heuvelland	definitief	=	>	A2	8.03
H91E0C* - Vochtige alluviale bossen	beekbegeleidende bossen	definitief	=	>	B1	

Tabel 1: Habitattypen Geuldal

Uit de beschikbare gegevens ([Geuldal: Gebiedsanalyse | natura 2000](#)) blijkt dat er geen kwalificerende habitattypen gekarteerd zijn in het gebied direct grenzend aan de westzijde van de beoogde natuurspeelplaats (typering H0000: Bijlage 1 Concept habitattypenkaart).

Habitattypen

De dichtstbijzijnde gekarterde habitattypen betreffen H9120: Beuken-eikenbossen met hulst en H9160B: Eiken-haagbeukenbossen.

H9120: Beuken-eikenbossen met hulst

Dit type bevindt zich op de noordhelling van het zuidelijk gelegen bos van het Natura 2000 gebied (ten zuiden van de Geulweg).

In de beleidsstukken van het Geuldal ([H9120 versie 1 sept 2008 \(natura2000.nl\)](#)) is het volgende opgenomen inzake de *Beoordeling landelijke staat van instandhouding*:

- ✎ Trends: Het habitatype breidt zich in de laatste decennia geleidelijk uit op de hogere zandgronden door 'verbeuking' van eikenbossen na beëindiging van de hakhoutcultuur. Na enige tijd kan de schaduwtolerante hulst zich in donkerder wordende bossen zoals deze vestigen, zich uitbreiden en hoog uitgroeien.
- ✎ Recente ontwikkelingen: In de periode 1994-2004 gaat de verbeuking van de eikenbossen gestaag verder.
- ✎ Beoordelingsaspect natuurlijk verspreidingsgebied: gunstig. Het verspreidingsbeeld van het habitatype is stabiel of uitbreidend.

- ✚ Beoordelingsaspect oppervlakte: gunstig. De oppervlakte van de beuken-eikenbossen met hulst is de laatste decennia toegenomen.

Een directe invloed van de aanleg en de ingebruikname van de natuurspeelplaats heeft op basis van de afstand en het type ingreep (natuurspeelplaats voor campinggasten) geen enkel negatief effect op deze (gunstige gestelde) staat van instandhouding. Daarmee kan dan ook geconcludeerd worden dat er geen sprake is van een negatief effect op dit habitatype. Ook gelet op het reeds in functie zijn van de camping als zodanig, kan worden geconcludeerd dat er geen effecten spelen of gaan spelen.

H9160B: Eiken-haagbeukenbossen

In Nederland komen 2 typen voor:

H9160A Eiken-haagbeukenbossen - hogere zandgronden. Het areaal omvat delen van Oost-Nederland (Twente, Achterhoek, Rijk van Nijmegen, Veluwerand en het Drents Plateau) en Noord-Brabant en Midden- en Noord-Limburg. Dit type komt niet voor in Zuid Limburg en wordt dan ook buiten beschouwing gelaten.

H9160B Eiken-haagbeukenbossen – heuvelland. Het areaal omvat Zuid-Limburg en komt daar in verschijningsvormen voor die in de zandstreken ontbreken, te weten een orchideeënrijke vorm (subassociatie orchietosum), een vorm op leemrijke bodems onderaan beschutte hellingen (allietosum) en een vorm in diepe kloven, zogenaamde grubbe (polystichietosum).

Type B bevindt zich eveneens op de noordhelling van het zuidelijk gelegen bos van het Natura 2000 gebied (ten zuiden van de Geulweg).

In de beleidsstukken van het Geuldal ([H9120 versie 1 sept 2008 \(natura2000.nl\)](#)) is het volgende opgenomen inzake de *Beoordeling landelijke staat van instandhouding*:

- ✚ Trends: In de tweede helft van de vorige eeuw zijn de meeste bossen van dit habitatype veranderd van hakhout in opgaand bos. Dat heeft geleid tot een eenvormiger wordende vegetatiestructuur en een toenemende beschaduwing van de ondergroei. Beide processen hebben een negatief effect op de soortenrijkdom van deze bossen.
In de jaren zestig van de voorbije eeuw is getracht een deel van het doorgesloten en ineengestorte hakhout in Zuid-Limburg via een uitgekiend beplantingschema om te zetten in soortenrijk opgaand bos. Door de gelijke leeftijdsopbouw van de bomen en het niet uitvoeren van de geplande dunningen hebben deze zogenaamde Diemont-vlakken echter (nog) niet de boskwaliteit opgeleverd die beoogd werd.
- ✚ Recente ontwikkelingen: Wanneer we spreken over duurzame ontwikkelingen in bossen zoals het Eiken-Haagbeukenbos, moeten we in lange tijdsperioden denken. Het streefdoel is dan een eindstadium ofwel climax van de successie en het duurt lang voordat dat in zicht is. De voorbije jaren laten het een en ander aan veranderingen zien. Enerzijds is er een voortschrijdende achteruitgang in de kwaliteit van de desbetreffende bossen, anderzijds worden pogingen ondernomen de teloorgang een halt toe te roepen. Met enig succes is in de afgelopen decennia in een drietal bossen in Zuid-Limburg (Schaelsberg, Biebosch, Oombos) opnieuw middenbosbeheer uitgevoerd.

- ✘ Beoordelingsaspect natuurlijk verspreidingsgebied: subtype B: gunstig. Het areaal van het habitatype is in de afgelopen eeuw min of meer stabiel gebleven, maar het oppervlak is afgenomen geworden.
- ✘ Beoordelingsaspect oppervlakte: subtype B: matig ongunstig. De totale oppervlakte van het habitatype in goed ontwikkelde vorm (associatie Stellario-Carpinetum) loopt in de afgelopen decennia gestaag terug, terwijl het totale areaal aan bos in ons land juist toeneemt. Met betrekking tot de eiken-haagbeukenbossen is te concluderen dat de oppervlakte aan goed ontwikkelde vormen verder afneemt (zie typische soorten) en dat de totale oppervlakte van het habitatype waarschijnlijk nog iets achteruit gaat.
- ✘ Beoordelingsaspect kwaliteit: zeer ongunstig (beide sybtypen)
 - Typische soorten: Op diverse plaatsen zijn de meeste typische soorten nog aanwezig. De kenmerkende soortenrijke dagvlinderfauna is echter nagenoeg verdwenen. Met de achteruitgang van goed ontwikkelde eiken-haagbeukenbossen neemt echter gemiddeld genomen de biologische kwaliteit af.
 - Structuur en functie: De eeuwenlange hakhoutcultuur kwam enerzijds neer op het consequent bevoordelen van bepaalde houtgewassen (Zomereik) ten opzichte van andere (Beuk). Anderzijds omvatte het ook strooiselroof en bosbeweiding, processen die resulteerden in een geleidelijk schraler worden van de bodem. Door het stopzetten van deze gebruiksvorm kan een bodemverrijking optreden in combinatie met bodemverrijking door stikstofdepositie vanuit de lucht en inwaai van meststoffen uit belendende landbouwpercelen. Het blijft een vraag wat de effecten van deze bodemverrijking op de bosflora zijn.
- ✘ Beoordelingsaspect toekomstperspectief: subtype B: matig ongunstig. Ondanks de sterke uitbreiding van het bosareaal in Nederland is het perspectief voor dit habitatype vooralsnog ongunstig. Herstelbeheer lijkt goed mogelijk, maar vindt vanwege hoge kosten nog maar weinig uitgevoerd.
- ✘ Landelijke doelstelling Subtype B, eiken-haagbeukenbossen (heuvelland): behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
- ✘ Streefbeeld bij de landelijke instandhoudingsdoelstelling. Voor een gunstige staat van instandhouding wordt een goede verspreiding van het habitatype over Zuid-Limburg en Oost-Nederland vereist, waarbij op ten minste 20 locaties goed ontwikkeld Carpinion-bos voorkomt. Hiervan dienen ten minste 5 locaties een bosoppervlakte te hebben van minimaal 100 ha. Van de typische soorten dient 85% in een gunstige staat van instandhouding te verkeren, terwijl 85% van de oppervlakte een gunstige structuur en functie moet hebben. De in 2007 aan de Europese Commissie gerapporteerde referentiewaarde voor verspreidingsgebied is gelijk aan huidig en voor oppervlak is meer dan huidig.

Een directe invloed van de aanleg en ingebruikname van de natuurspeelplaats heeft op basis van de afstand en het type ingreep (natuurspeelplaats voor campinggasten) geen enkel negatief effect op de (ongunstig gestelde) staat van instandhouding. Omdat de aanleg van de natuurspeelplaats geen direct gevolg heeft, zoals boskap, treden er geen verdere verslechteringseffecten op ten aanzien van dit habitatype. Ook gelet op het reeds in functie zijn van de camping als zodanig, kan worden geconcludeerd dat er geen effecten spelen of gaan spelen.

Habitatrichtlijnsoorten

Soort ?	Status doel ?	Populatie ?	Omvang leefgebied ?	Kwaliteit leefgebied ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgaven ?
H1078* - Spaanse vlag	definitief	=	=	=		8.03
H1083 - Vliegend hert	definitief	>	>	>		8.03
H1096 - Beekprik	definitief	>	>	>	B1	8.05,W
H1163 - Rivieronderpad	definitief	>	>	>		8.05,W
H1166 - Kamsalamander	definitief	=	=	=		
H1193 - Geelbuikvuurpad	definitief	>	>	>	A1	8.02,W
H1318 - Meervleermuis	definitief	=	=	=	B2	8.12
H1321 - Ingekorven vleermuis	definitief	=	=	=	A3	8.12
H1324 - Vale vleermuis	definitief	>	>	>	A2	8.12
H1337 - Bever	definitief	=	=	=	C	

Tabel 2: Habitatrichtlijnsoorten Geuldal

Habitatrichtlijnsoorten

De locatie waar de natuurspeelplaats gerealiseerd zal worden betreft een grasveld, wat frequent gemaaid wordt.

Op basis hiervan en ook op basis van hetgeen aangetroffen is tijdens een veldbezoek ter plekke (9 februari 2023) en op basis van de beschikbare literatuurdata en internetbronnen inzake soortverspreiding kan worden geconcludeerd dat de locatie in elk geval geen vast of essentieel onderdeel uitmaakt van het (primaire) leefgebied van Spaanse vlag, vliegend hert, beekprik, rivieronderpad, kamsalamander, geelbuikvuurpad en bever.

Reden hiervoor is dat er nergens op de ingreeplocatie optimaal ontwikkeld habitat ontwikkeld/aanwezig is waar deze soorten kunnen voorkomen/leven/voortplanten.

De aangewezen vleermuissoorten kunnen gedurende de voor- en najaarsperiode van hun actieve vliegseizoen de locatie aandoen als foerageergebied of als doorvliegroute van en naar hun overwinteringsverblijven (voormalige mergelgroeves). De locatie vormt hier echter in geen enkel opzicht een optimaal ontwikkeld onderdeel vanwege het geheel ontbreken van enige hoogopgaande vegetatie waarlangs deze kunnen bewegen richting de groeves (gelegen binnen 1.000m van de camping).

Effecten op habitatrichtlijnsoorten zijn dan ook geheel uit te sluiten.

Conclusies

Een directe invloed van de aanleg en het in gebruiknemen van de natuurspeelplaats heeft op basis van de afstand en het type ingreep (natuurspeelplaats voor campinggasten) geen enkel negatief effect op de (ongunstig gestelde) staat van instandhouding van zowel habitattypen als ook habitatrichtlijnsoorten. Omdat de aanleg van de natuurspeelplaats geen direct gevolg heeft, zoals boskap, treden er geen verdere verslechteringeffecten op ten aanzien van de aangewezen habitats en soorten. Ook gelet op het reeds in functie zijn van de camping als zodanig, kan worden geconcludeerd dat er geen effecten spelen of gaan spelen.